

Risale-i Nur'un

Beş Temel Amacı

Bediüzzaman Said Nursi; zeki, açık zihinli, aktif bir genç olarak eğitimine medresede başladı. Kısa bir zaman içinde medresenin temel bilgilerini aldı. Bitlis Valisi'nin kütüphanesine kapandı; yüz küsur temel eseri ezberine aldı. Daha sonra Van Valisi konağına kapandı; modern fenlerle ilgili ne kadar kitap varsa hepsini inceledi; ve o günün öğretmenleriyle yarışa girdi.

Horhor medresesinde birkaç yıl müderrislik yaptı. 1907'de Doğu ve Batı'yı birleştirecek Medresetüz-Zehra isminde bir üniversite kurmak için İstanbul'a geldi. Fakat Sultan Abdulhamid onun o projesiyle ilgilenmedi. İttihatçılarla olan temasından dolayı delilik yaftasıyla önce tımarhaneye sonra nezarethaneye atıldı.

Nihayet 24 Temmuz 1908'de Hürriyet ve Meşrutiyet ilan edilince o da hürriyetine kavuşmuş oldu. Bu çift kanatlı üniversiteyi kurmak, Bediüzzaman'ın ömür boyu hedefi oldu. Kendisi zekâ, zihin ve güçlü bir hafıza gibi yeteneklere sahip olduğundan asrına sığmıyordu. İnsanlık gibi yüksek yeteneklere sahip bir türün insani yeteneklere uygun gelişmediğini görüyordu. Bunun için dengeli yani soyut değerlerle somut fen verilerini, Doğu ile Batı'yı dengeleyecek bir marifet lazım idi. Marifet o gün Osmanlıcada eğitim manasına geliyordu.

30 yaşını geçen, Doğu ve Batı'yı bilen Hürriyet ve Meşrutiyet tadını alan o günün Bediüzzamanı'nın iki amacı vardı. Birincisi, Osmanlı veya İslam Birliği şemsiyesi altında Kürtler'in ihtilaf (bölünmüşlük), zaruret (fakirlik) ve cehaletten (eğitimsizlikten) kurtulması için demokratik haklara kavuşması... Bunun için Münazaratı yazdı.

Onun ikinci amacı, Asrın seviyesinde, her birisi bir ilim dalında ihtisas yapmış bir heyet tarafından Kur'ana bir tefsir yazdırmak idi. Bunun için de Muhakematı yazdı.

Onun iki evrensel düşmanı da vardı. Biri istibdad ve baskı.. Çünkü biliyordu: Hürriyet olmadan hiçbir gelişme olmaz. O, insanlığın da Müslümanların da Kürtler'in de yeteneklerine uygun olarak gelişmelerinin Hürriyet ile olacağına iman etmişti. İşte bu gaye için de yine Münazarat kitabını kullandı. Marîz bir asrın (insanlığın tamamının,) şanlı, talihsiz bir devletin (Osmanlı'nın) ve alîl (hasta) bir unsurun (Kürtler'in) reçetesi bu Münazarattaki Meşrutiyet ve Hürriyet hakikatleridir, diye kitabının başında yazdı.

Dinsizliğin ve nefsin esaretinin insani bütün gelişmeleri durdurduğunu bildiği için Muhakematı yine bu amaç için yani bütün dinsizlere bir cevap olarak kullandı. Yani Münazaratta da Muhakematta da çift dikişli gitmişti.

Sonra Birinci Dünya Savaşı koptu. İşaratü'l-İ'cazın başında ifade ettiği gibi; bu savaş bir Kıyamet idi. O da Risale-i Nur Külliyatını yazmaya başladı. Toplam 6000 sayfa. Bunda çift dikiş değil de çok amaçlar vardı.

Risale-i Nur'un şerh ve izahı yanında, lahika yayınlamak, Tevafuklu Kur'anı basmak, medrese açmak gibi talebelerine 14-15 görev vermekle beraber, bu 6000 sayfanın beş temel amacı vardır:

- 1) Emirdağ I ve Kastamonu Lahikasında ifade edildiği gibi, avam-ı mümininin imanını materyalizm ve katı, mütecaviz dinsizliğin tasallutundan kurtarmak, geleneğin kırılmasıyla bozulmuş olan vicdan-ı ammeyi tamir etmek.
- 2) Din ile bilimin barışını sağlamak; eğer tearuz ederlerse bilimi esas alıp kurallar çerçevesi içinde dini metinleri tevil etmek. (Bütün Külliyyatta özellikle Muhakematta yaptığı gibi.)
- 3) İnsanlığı vahşet-i mutlakadan kurtaracak, Hür dünya ile entegre bir İslam Birliği kurmak. (Emirdağ II)

Münazarattan, Lahikalardan ve Hutbe-i Şamiyeden anlaşıldığı üzere bu birlik, seçim, federasyon ve şura ile, müsbet hareket ile, şiddete bulaşmadan olacak, bir milletin ve kavmin, diğer milletleri ve kavimleri esareti altına alması şeklinde değil.

- 4) İslam dünyasını müsbet harekete ikna etmek, bunun yollarını aramak, dâhilde anarşizm ve şiddet kullanmamayı sağlamak, ortak değerleri esas almak; terörizmi dünyadan silmek. Hatta bu amaç için Hür Batı dünyası ile ittifak kurmak.
- 5) Bütün bunları sağlamak için, zül-cenaheyn (çift kanatlı) bir eğitimi esas almak, din ile bilimi beraber okutacak medreseler ve üniversiteleri, özellikle Doğuda, ve Medresetüz-Zehra ismiyle açmak.

Bu tarz bir eğitim, hem hürriyetleri geliştirecek hem İslam kardeşliğini tesis edecek hem insanlığı çok yoran dinsizliğe bir çare olacaktır. Hatta Risale-i Nurun bir amacı olan Kur'ana asrın anlayışıyla bir tefsir yazdırmak bu sayede gerçekleşir.

Bu beş amacı sağlarken Risale-i Nur'un has talebelerinin siyaset üstü olmaları gerekir. Çünkü bugünkü siyaset, çıkarıcılığı ve kavgayı esas alıyor. Bu ise, bu gibi kudsî amaçlara ters düşüyor. Üstad Bediüzzaman bu amaçların sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için siyazetsizlik ve partiler üstü olmak için binden fazla mektup ve risalede talebelerini uyarmıştır.

Hatta İslam Birliğini kuracak olan parti şimdi iktidara gelmemeli. Çünkü gelirse toplumun %60-70'i tam dindar olmadığı için dini siyasete alet etmek zorunda kalacaktır. Bu ise dine büyük bir zarardır. (Emirdağ II) Maalesef Ak Parti bu ikinci dönemde böyle bir siyaseti güdüyor. Ve böyle bir zaafı yaşıyor.

Evet, Nur Cemaati ve Türk Devleti müsbet hareketi İslam Dünyasına öğretmiş olsaydı, bugün Suriye denilen bataklık bizi yormazdı. Müslümanlar birbirine karşı silah kullanmazdı.

Evet, bu beş amaç için gereği gibi çalışılmış olunsaydı Kürt gençlerinin %60'ı Marksist olmazdı.

Evet, bu beş amaç işletilseydi, bugün dünya üniversitelerinde din için de kürsüler olurdu, dini hakikatler tek taraflı yetişen Kilise ve Diyanet erbabının elinde böyle sefil ve toplumdandan kovulmuş olmazdı.

Hülasa; Din adamları çift kanatlı, çok amaçlı çalışmalı, günlük siyaseti esas almamalı, din ve bilimi eşit öğrenip tıkanmış olan insanlığın önünü açmalı.

Bediüzzaman'ın, Osmanlı döneminde İttihatçılarla çalışması, onların da bu beş amaca benzer programlarının olmasından idi. Abdulhamid'e karşı oluşu ise şahsından dolayı değildi. Abdulhamid'in yeni fikirlere kapalı oluşundandı.

Sonra İttihadçılar'ın 2.5 milyonu Birinci Dünya Savaşında şehit düşüp geri kalanların yüzde yirmisi ise Masonlar'a meyledince Üstad da onları bıraktı. (Arapça Münazarat ve Kastamonu Lahikası)

Bediüzzaman'ın Demokrat Partiye olan sempatisi ise onların sağladığı Hürriyet için idi. Yoksa Demokratların Risale-i Nur'a karşı açtığı 200 mahkeme Said'in onlara teslim olmadığını gösteriyor, dediğini bizzat Hüsnü Ağabey'den dinledim.

Ben bu mealde bir maili değerli ve mesleğine sadık, lider bir ağabeyime gönderdim. Gelen cevap şu oldu: Fethullah Hoca Nurculuğa ve millete çok zarar verdiği için biz; özellikle Hüsnü ağabey, Hükümetin ve Devletin yanında yerimizi almak zorundayız.

Benim bir yetkim yok ama benim Risale-i Nur'dan anladığım, iman hizmetinin siyaset üstü olmasının gereğidir. Bütün İslam dünyasına hatta bütün insanlığa elimizi uzatmamızdır. Bir insanın imanını kurtarmak beş sene iktidarda durmaya bedel olmasındır.

16. 06. 2020
Bahaeddin Sağlam